

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/24/2020
Identifikačné číslo spisu: 2105013018
Dátum vydania rozhodnutia: 22.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2105013018.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci obvineného A. A., pre zločin lúpeže podľa § 234 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 21. júla 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 27. januára 2016, sp. zn. 3T/202/2005 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 12. mája 2016, sp. zn. 3To/25/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. A. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) po povolení obnovy konania vo veci pod sp. zn. 3T/202/2005, na základe právoplatne uznanej viny rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. mája 2009, sp. zn. 3T/202/2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To/147/2010, rozhodol rozsudkom z 27. januára 2016, sp. zn. 3T/202/2005 tak, že obvineného A. A. nar. XX. A. XXXX v K., trvale bytom C. č. XXX (ďalej len „obvinený“) uznal za vinného v zhode s obžalobou Okresnej prokuratúry Trnava z 24. októbra 2005 sp. zn. 1 Pv 325/04 a rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. mája 2009, sp. zn. 3T/202/2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To/147/2010 z trestného činu vydierania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 235 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, na tom skutkovom základe, že

1/ v presne nezistenom čase v období od 1. februára 2004 do 28. februára 2004 na rôznych miestach v obci N. po predchádzajúcej dohode s doposiaľ nezistenými osobami opakovane požadoval od Q. M. zaplatenie peňažnej hotovosti, ktorej výšku postupne zvyšoval, pričom sa mu zároveň vyhrážal zabitím ako aj zabitím jeho rodiny, v dôsledku čoho mu Q. M. odovzdal rôzne zlaté predmety a hotovosť vo výške 50.000,- Sk.

2/ dňa 13. marca 2004 v čase asi o 21.15 hod v blízkosti obce T. na parkovisku pred motorestom M. na diaľnici v smere R.-C. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s dvomi doposiaľ nezistenými osobami

žiadal od Q. M. hotovosť vo výške 30.000,- Sk, ktorú tento priniesol na výmenu za zlaté predmety predtým odovzdané obvinenému, následne Q. M. udrel otvorenou dlaňou do tváre, vytiahli dve pištole, jeden z nezistených mužov s pištoľou udrel a mieril na Z. O., ktorý prišiel na miesto s poškodeným, s druhou pištoľou mierili na hlavu Q. M., obvinený ho prehľadal, pričom mu vytrhol peniaze, čím spôsobil S. M. škodu vo výške 30.000,- Sk.

Za to súd prvého stupňa obvinenému A. A. uložil podľa § 234 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) rokov.

Podľa § 39a ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 súčasne zrušil výrok o treste, ktorý bol obvinenému uložený trestným rozkazom Okresného súdu v Trnave, sp. zn. 30T/180/2007 zo 17. marca 2008, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili poklad.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obvinený, ktoré následne prostredníctvom svojej obhajkyne bližšie odôvodnil a žiadal zrušiť napadnutý rozsudok a uložiť mu trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby z dôvodu, že od spáchania trestného činu uplynulo 12 rokov, ktorá skutočnosť má zásadný význam pre rozhodnutie o výmere uloženého trestu.

Krajský súd v Trnave (ďalej aj len „odvolací súd“) uznesením z 12. mája 2016, sp. zn. 3To/25/2016 odvolanie obvineného podľa § 256 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 12. mája 2016, sp. zn. 3To/25/2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trnava z 27. januára 2016, sp. zn. 3T/202/2005 podal obvinený A. A. v zákonnej lehote prostredníctvom obhajkyne dovolanie 12. septembra 2019 (č. l. 695). V dovolaní namietal naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

Úvodom svojho dovolania v podstate zhrnul priebeh doterajšieho trestného konania. V rámci tohto súhrnu poukazoval na jednotlivé rozhodnutia súdov nižších stupňov. Okrem toho ozrejmil účel a cieľ dovolacieho konania, ktoré je zamerané na korekciu porušených hmotnoprávných aj procesnoprávných ustanovení. Uviedol, že si plne uvedomuje vážnosť dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku a tiež, že dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení, čo je doménou súdov nižších stupňov.

Podľa názoru obvineného je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný a právne neudržateľný, nakoľko mu nebol uložený primeraný trest odňatia slobody. Poukázal na to, že v priebehu konania došlo viackrát k porušeniu jeho práv, ako príklad uviedol rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2010, sp. zn. 2Tdo/3/2010. Nepredvídateľnosť rozhodnutí v predmetnej trestnej veci spôsobila prieťahy v konaní, zásadné porušenie práva na obhajobu, ako i porušenie ústavného princípu právnej istoty k neodňateľnosti zákonného sudcu, resp. senátu. V prípade obvineného sa menili sudcovia súdov nižších stupňov, práve z dôvodu, že súd rozhodoval neprimerane dlho vzhľadom na povahu a zložitnosť prejedávaného skutku. Vzhľadom na uvedené dovolateľ poukázal na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 249/2017 a sp. zn. I. ÚS 249/2017. Ďalšie pochybenie videl obvinený v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia, nakoľko bol uznaný za vinného z trestného činu vydierania a trestného činu lúpeže, obe formou spolupáchateľstva podľa zákona č. 140/1961 Zb. Za sporné považuje skutočnosť, že pokiaľ sa vychádza z definície spolupáchateľstva ako spoločného konania dvoch alebo viacerých osôb, nie je zrejmé, prečo boli všetky osoby v predmetnom konaní vypočítané v procesnom postavení svedka a nedisponuje informáciou, že by bol niekto z potencionalných spolupáchateľov vylúčený na samostatné konanie. S ohľadom na to poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 247/07, zaoberajúci sa absenciou preskúmateľnosti rozhodnutia.

Obvinený namietal aj postup súdu pri individualizácii trestu. Podľa názoru obvineného súd nezohľadnil jeho osobu (napr. vek, životné podmienky, citové rozrušenie, finančné a sociálne postavenie atď.) a taktiež ani okolnosti skutku. Súd nevzal do úvahy ani neprimeranú dĺžku trestného konania, ktorú nezohľadnil pri druhu a výške trestu. Vzhľadom na predmetnú dĺžku konania, do úvahy prichádzalo aj použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody v zmysle ustanovenia podľa § 40 ods. 1, ods. 3 písm. c) zákona č. 140/1961 Zb., nakoľko použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej Trestným zákonom by bolo pre obžalovaných neprimerane prísne a účel trestu bolo možné dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania. Vzhľadom na skutočnosť, že od spáchania skutku v roku 2004 až po vynesenie právoplatného rozsudku uplynulo viac ako 13 rokov, je preto na mieste uvažovať aj nad zastavením trestného stíhania. Na podporu svojej argumentácie odkazuje obvinený na webový článok JUDr. Ondreja Repu, publikovaný na stránke Právne listy dňa 28. februára 2017, zaoberajúci sa prietiahmi v trestnom konaní a ich kompenzáciou. Práve neprimeraná dĺžka konania mala byť príčinou porušenia princípu právnej istoty, práva na spravodlivý proces.

Právo na obhajobu definoval v zmysle ustanovení § 33 a § 44 Trestného poriadku ako súbor procesných práv, prostredníctvom ktorých obvinený môže realizovať ochranu svojich práv a právom chránených záujmov v štádiu trestného konania. Následne namietol porušenie základných ľudských práv a slobôd vo vzťahu k článku 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čo je v priamej súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Naplnenie uvedeného dovolacieho dôvodu videl v tom, že postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo k odňatiu možnosti zvoliť si obhajcu od začiatku trestného stíhania. Pod predmetný dôvod podradil aj skutočnosť, že v priebehu hlavných pojednávaní neboli vypočutí mnohí svedkovia, ktorých obvinený navrhoval. Vzhľadom na to, že sudca nerozhodol o zamietnutí viacerých návrhov obvineného, mal podľa jeho názoru dôkazy vykonať. Porušenie práva na obhajobu vidí aj v tendenčnom vyhodnocovaní dôkazov zo strany súdu, kedy vzali do úvahy výpovede svedkov iba v neprospech obvineného, pričom priaznivými výpoveďami sa súd nezaoberal. Navyše v rámci vyhodnotených dôkazov chýbajú logické súvislosti. V napadnutom rozsudku okrem pojmu „spolupáchateľstvo“ absentuje aj náležité objasnenie skutkového stavu. Z rozhodnutia súdu nie je zrejmé akú úlohu zohrával obvinený na skutku, kto boli ďalšie osoby, skutočnosť, na základe ktorej súd dospel k záveru, že trestný čin spáchal obvinený so zbraňou, hoci táto nebola nikdy zaistená ani žiadnym relevantným spôsobom identifikovaná resp. ustálená.

Za pozoruhodné považuje obvinený výpovede svedkov Q. M. a S. M., ktorí skutok opísali odlišne ako ostatní svedkovia, pričom sa priznali k drogovej trestnej činnosti, čo zostalo v odôvodnení rozhodnutia absolútne nepovšimnuté. Vzhľadom na uvedené navrhol obvinený, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že:

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 27. januára 2016, sp. zn. 3T/202/2005 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 12. mája 2016, sp. zn. 3To/25/2016 a konaním a rozhodnutiami, ktoré tomuto rozsudku predchádzali, z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c), g), h), i) Trestného poriadku bol porušený zákon v neprospech odsúdeného A. A..

Zrušuje sa Rozsudok Okresného súdu Trnava z 27. januára 2016, sp. zn. 3T/202/2005 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trnave z 12. mája 2016, sp. zn. 3To/25/2016 v časti vo výrokoch o vine, ako aj treste.

Zrušujú sa aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Prikazuje sa Okresnému súdu Trnava, aby vec v potrenom rozsahu znovu prejedal a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril 5. decembra 2019 prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len „prokurátor“). Úvodom podrobne rozanalyzoval konanie predchádzajúce jeho vyjadreniu a detailne poukázal na kľúčové rozhodnutia, nakoľko ich v predmetnom konaní bolo viac. Následne konštatoval dodržanie formálnych podmienok v dovolacom konaní, pričom ozrejmil namietané dovolacie dôvody, ku ktorým sa podrobne vyjadril.

K namietanému porušeniu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý mal byť naplnený tak, že orgány činné v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) znemožnili obvinenému si zvoliť obhajcu, uviedol, že to je nedôvodné a v rozpore so spisovým materiálom. Obvinený bol zadržaný dňa 23. júna 2004 a následne dňa 24. júna 2004 mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom. Nakoľko vznesením obvinenia pre uvedený trestný čin vznikol u neho dôvod nutnej obhajoby v zmysle § 36 ods. 3 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, mu bol opatrením Okresného súdu Trnava, sp. zn. Tp 930/2004 z 24. júna 2004 ustanovený obhajca Mgr. Ľudovít Jendrál. V ďalšom prípravnom i súdnom konaní obvineného zastupoval zvolený obhajca JUDr. Ján Januška, čím bolo riadne rešpektované právo obvineného na obhajobu a ustanovenie o nutnej obhajobe. Je teda možné konštatovať, že tak OČTK ako súdy neporušili právo obvineného na obhajobu. K námietkam obvineného týkajúcich sa porušenia zásady tzv. rovnosti zbraní prokurátor uviedol, že žiadnym spôsobom nedošlo k porušeniu predmetného práva. Avšak podotkol, že zásada kontradiktórnosti neznamená „procesný nárok“, že súd vyhovie všetkým návrhom na vykonanie dôkazov, ktoré obvinený predloží. Je výsostným právom súdu rozhodnúť o tom, ktoré dôkazy vykoná, ktoré dôkazy nepovažuje za potrebné vykonať, akým spôsobom bude smerovať dokazovanie skutočností podstatných pre svoje rozhodnutie, na podklade akých dôkazných prostriedkov a dôkazov bude mať preukázané skutkové zistenia, prípadne ktoré dôkazy nepovažuje za potrebné vykonať. Prokurátor uviedol, že súd sa pred rozhodnutím vysporiadal so všetkými dôkaznými návrhmi obvineného a jeho obhajcu. Subjektívna nespokojnosť odsúdeného s tým v akom rozsahu bolo dokazovanie vykonané, nie je naplnením niektorého z dovolacích dôvodov.

K námietkam obvineného týkajúcich sa neprimeranosti výmery uloženého trestu odňatia slobody prokurátor poznamenal, že dotknutými rozhodnutiami súdov bol obvinený uznaný za vinného zo spáchania trestného činu vydierania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, a zo spáchania trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. V prípade súbehu týchto trestných činov bola trestná sadzba determinovaná trestnou sadzbou ustanovenou pre trestný čin najprísnejšie trestný. V posudzovanom prípade podľa trestného činu lúpeže, je rozsah zákonnej trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovený od 5 rokov do 12 rokov. V tejto súvislosti považoval prokurátor za potrebné podotknúť, že inštitút mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody možno aplikovať len v tých prípadoch, kedy sú založené také mimoriadne skutočnosti vzťahujúce sa na okolnosti prípadu alebo k pomerom páchatela, na základe ktorých by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a že možno účel trestu dosiahnuť i trestom kratšieho trvania, ktoré sa pri posudzovanej trestnej činnosti obvykle nevyskytujú alebo sa vyskytuje len v ojedinelých prípadoch. V posudzovanej trestnej veci také okolnosti s výnimkou dĺžky trvania trestného konania zistené neboli, na čom sa podieľal aj sám obvinený obštrukciami v podobe nedostavovania sa na úkony nariadené súdmi. Prokurátor zdôraznil, že obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov, čo možno označiť za trest v blízkosti dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby. V rámci komplexnosti posúdenia poukázal prokurátor aj na skutočnosti, že obvinený bol pôvodným rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. mája 2009, sp. zn. 3T/202/2005 odsúdený, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov a 8 mesiacov, pričom v časti výroku o treste bol následne rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To/147/2010 zrušený a v intenciách tzv. asperačnej zásady mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Následne po povolení obnovy s ohľadom na nález ústavného súdu došlo v dovolaní napadnutými rozsudkom okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu k výraznému zníženiu výmery trestu odňatia slobody uloženého obvinenému za závažnú trestnú činnosť, čím súdy nepochybne zohľadnili i časový odstup od spáchania skutkov a dobu trvania trestného konania. Úvahy odsúdeného o neprimeranosti uloženého trestu odňatia slobody v trvaní 6 rokov aj vzhľadom na skutočnosť, že trest bol ukladaný ako súhrnný tiež za ďalšiu zbiehajúcu sa trestnú činnosť považoval prokurátor za nedôvodné. Naopak konštatoval, že výmera trestu zodpovedá charakteru trestných činov, početnosti skutkov jeho osobe a stupňu narušenia i všetkým okolnostiam prípadu, zohľadňujúc účel trestu a uplatnenie represívnej funkcie a prvkov individuálnej aj generálnej prevencie. Trest odňatia slobody nebol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a zákon pripúšťa uloženie takéhoto druhu trestu za prejednávane trestné činy.

Záverom sa prokurátor vyjadril aj ku skutočnostiam, ktoré obvinený podradil pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Konkrétne poukázal, že hodnotenie a úplnosť skutkového stavu, resp. hodnoteniu obsahu jednotlivých svedeckých výpovedí, ktorými mal byť skutkový stav konajúcim prvostupňovým a druhostupňovým súdom nesprávne zistený, neprináleží dovolaciemu súdu, ktorý je viazaný skutkovými zisteniami súdov nižších stupňov, s poukazom na (R 3/2011). Nad rámec dodal, že predmetný dovolací dôvod je daný v prípade chýb právnych a nie skutkových. Navyše výrok o vine obvineného, opierajúci sa o zistený skutkový stav, ktorého správnosť a úplnosť obvinený spochybňuje, bol právoplatne vyslovený rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. mája 2009, sp. zn. 3T/202/2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To/147/2010, a teda rozhodnutia, proti ktorým dovolanie odsúdeného smeruje, sa skutkovými otázkami už zaoberali a opätovne vyhlasovali výrok o vine.

Vzhľadom na uvedené navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v zmysle ustanovenia § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku) osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku] v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

V posudzovanej veci sa žiada pripomenúť rekapituláciu jednotlivých rozhodnutí :

Obvinený A. A. bol rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/202/2005 z 20. mája 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/147/2010 zo dňa 18. septembra 2012 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu vydierania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a zo spáchania trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením na výkon trestu do I. nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň bol zrušený výrok o treste uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo 17. marca 2008 sp. zn. 30T/180/2007, ako aj všetky rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Uznesením Okresného súdu Trnava zo 17. decembra 2015, sp. zn. 24Nt/24/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 22. decembra 2015, sp. zn. 5Tod/95/2015 podľa § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, súd vo vzťahu k obvinenému A. A. povolil obnovu konania v prospech obvineného, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 3T/202/2005 a ktoré skončilo rozsudkom z 20. mája 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To/147/2010, ktorým bol obvinený uznaný za vinného z trestného činu vydierania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením na výkon trestu do I. nápravno-výchovnej skupiny a zároveň súd zrušil všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušený výrok o treste, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad. Dôvodom na povolenie obnovy konania bolo, že pôvodné rozhodnutie o treste sa opieralo o tzv. asperačnú zásadu, ktorej časť bola rozhodnutím ústavného súdu zrušená (PL. ÚS 106/2011).

Okresný súd Trnava po povolení obnovy konania znovu rozhodoval a rozsudkom z 27. januára 2016,

pod sp. zn. 3T/202/2005, po tom čo vina bola uznaná v zhode s obžalobou Okresnej prokuratúry Trnava z 24. októbra 2005 a rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/202/2005 z 20. mája 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/147/2010 z 18. septembra 2012 a uložil obvinenému podľa § 234 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov. Podľa § 39a ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 obvineného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do I. nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 35 ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 zrušil výrok o treste, ktorý bol obvinenému uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/180/2007 zo 17. marca 2008, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti citovanému prvostupňovému rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré bolo Krajským súdom v Trnave, sp. zn. 3To/25/2016 zo dňa 12. mája 2016 podľa § 256 Trestného poriadku zamietnuté.

Dovolateľ v dovolaní namietal porušenie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu.

Najvyšší súd uvádza, že takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov, činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Možno súhlasiť s dovolateľom v tom, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného tzv. arbitrárnym rozhodnutím súdu podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku. V predmetnej veci však takýto stav nenastal, pretože najvyšší súd nezistil, že by konanie vedené voči obvinenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru.

Najvyšší súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Aj vzhľadom na uvedené je potrebné poukázať na tvrdenia obvineného, kde uvádzal, že postupom OČTK mu bola v prípravnom konaní odňatá možnosť zvoliť si obhajcu, čím došlo k porušeniu jeho práv. Tieto tvrdenia sú nepravdivé a zavádzajúce nakoľko v spisovom materiály sa nachádza ustanovenie obhajcu obvinenému pod sp. zn. Tp 930/04 z 24. júna 2004 (č. l. 16). Neskôr si obvinený zvolil obhajcu v osobe JUDr. Jána Janušku. Teda obhajobné práva obvineného boli v plnom rozsahu zabezpečené.

Ako najpodstatnejšie k uvedenému dovolaciemu dôvodu je nutné uviesť, že horeuvedená analýza dovolacieho súdu bola vykonaná nad rámec potrebného. Nakoľko v priebehu trestného konania došlo k povoleniu obnovy konania. V rámci obnoveného konania boli zrušené predchádzajúce rozhodnutia súdov nižších stupňov iba vo výroku o treste a nie aj vo výroku o vine. Z tohto dôvodu, nie je možné v

predmetnom konaní posudzovať porušenia práva na obhajobu z obdobia pred obnovou konania, vzhľadom na to, že obvinený podal dovolanie proti rozhodnutiam, ktoré sa zaoberali iba zmenou výšky trestu s akcentom na obnovu konania.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, síce dovolateľ namietal, avšak v obsahu dovolania neuviedol, žiadnu argumentáciu spôsobilú naplniť predmetný dôvod.

Obsahom namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je skutočnosť, že obvinenému bol uložený trest vo výmere mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon nepripúšťa pri prejednávanej trestnej čine. V prvom prípade pôjde o prípady prekročenia hornej hranice príslušnej trestnej sadzby, ale i o nedodržanie dolnej hranice (pokiaľ je určená) vrátane nesprávne použitého ustanovenia § 39 Trestného zákona, resp. (§ 40 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005) o mimoriadnom znížení trestu. Týka sa to len tých trestov, pri ktorých je trestná sadzba určená zákonom. Druhý prípad sa týka situácií, kedy bol obvinenému uložený určitý druh trestu, bez toho, aby to zákon pri konkrétnom trestnom čine pripúšťal, pretože uloženie takéhoto trestu je viazané na splnenie určitých podmienok a tieto v danom prípade splnené neboli. Napr. uloží trest prepadnutia veci napriek tomu, že vec nebude patriť páchatelovi (§ 60 ods. 5 Trestného zákona), uloží trest zákazu činnosti napriek tomu, že sa páchatel nedopustí trestného činu v súvislosti s touto činnosťou (§ 61 ods. 2 Trestného zákona), uloží mladistvému trest zákazu činnosti naproti tomu, že je na prekážku príprave na jeho budúce povolanie a pod.

V súvislosti s horeuvedeným teoretickým východiskom je potrebné zaujať stanovisko k námietkam obvineného. Zároveň je dôležité ozrejmiť za aké trestné činy bola dotyčná osoba odsúdená. Obvinený A. A. bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu vydierania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, a zo spáchania trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Vzhľadom na súbeh predmetných trestných činov bola trestná sadzba určená pre trestný čin lúpeže (od 5 do 12 rokov), nakoľko lúpež bola v tomto prípade prísnejším trestným činom. S prihliadnutím na uvedenú trestnú sadzbu je možné konštatovať, že obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov, čo je takmer na spodnej hranici uvedenej trestnej sadzby. V rámci komparácie aktuálneho rozhodnutia a rozhodnutí vydaných pred povolenou obnovou konania je potrebné uviesť nasledovné. Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. mája 2009, sp. zn. 3T/202/2005, bol obvinenému uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov a 8 mesiacov, pričom v časti výroku o treste bol následne rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To/147/2010 zrušený a pri použití asperačnej zásady, bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Po povolení obnovy konania s ohľadom na nález ústavného súdu došlo v dovolaní napadnutým rozsudkom okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu k výraznému zníženiu trestu (spomínaných 6 rokov), čím súdy jednoznačne zohľadnili i časový odstup od spáchania skutkov a dobu trvania trestného konania. Je potrebné mať na pamäti, že v prípade obvineného išlo o závažnú trestnú činnosť, o súbeh trestných činov, je preto možné konštatovať, že trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov je adekvátny spáchaným skutkom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest odňatia slobody za použitia § 39 Trestného zákona, resp. § 40 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa všeobecných ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu ustanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona, resp. § 40 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Čo sa týka možnosti zastavenia trestného stíhania obvineného pre prietahy v konaní, ani táto námietka nie je právne relevantná. V tejto otázke dovolací súd odkazuje na presvedčivé vyjadrenie prokurátora.

Najvyšší súd ďalej uvádza, že zastavenie trestného stíhania obvineného len pre tú skutočnosť, že vec nebola prejednaná a rozhodnutá v primeranej lehote, nemá v súčasnosti v podmienkach slovenskej právnej úpravy svoje vyjadrenie, a preto ani opodstatnenie. Je nesporné, že prietahy v konaní zapríčinil aj obvinený, ktorý sa riadne na nariadené úkony nedostavoval.

Záverom najvyšší súd dodáva, že výmera uloženého trestu zodpovedá všetkým okolnostiam prípadu, zohľadňuje účel trestu pri uplatnení individuálnej, ale aj generálnej prevencie. Vzhľadom na uvedené sa úvahy obvineného o neprimeranom treste javia ako neopodstatnené.

V rámci namietaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, obvinený v podstate namietal skutkové zistenia. Najvyšší súd pripomína (ako na to poukázal aj prokurátor), že výrok o vine obvineného, opierajúci sa o zistený skutkový stav, ktorého správnosť a úplnosť obvinený spochybňoval, bol právoplatne vyslovený rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. mája 2009, sp. zn. 3T/202/2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2012, sp. zn. 3To/147/2010, a teda rozhodnutia, proti ktorým dovolanie smeruje, sa skutkovými otázkami už nezaoberali.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolaateľ v dovolaní poukázal na skutočnosti, ktoré nepodradil pod žiadny dovolací dôvod.

Tieto skutočnosti by bolo možné podradiť pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, teda, že súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Tento dôvod obvinený uviedol pod bodom III. Dovolania (č. 1. 696). Nie je zrejmé, či k uvedeniu predmetného dôvodu došlo nedopatrením, alebo to bol úmysel dovolateľa, nakoľko vo výpočte dovolacích dôvodov uvádzaných úvodom dovolania sa tento dôvod rovnako ako v petite dovolania nenachádzal. Dovolací súd teda venoval pozornosť aj predmetnému dôvodu. Avšak pod predmetný dôvod nebolo možné obsahovo podradiť nič, okrem dvoch nálezov ústavného súdu, na ktoré obvinený poukázal, zaoberajúcich sa problematikou nezákonného zloženia súdu a tvrdenia obvineného, že k zmenám v osobách sudcov dochádzalo z dôvodu neprimerane dlhého konania. S čím sa nie je možné stotožniť jednak z dôvodu, že k značnému predĺženiu konania prispel obvinený tým, že sa nedostavoval na pojednávania a zároveň z dôvodu, že zo spisového materiálu nevyplývajú skutočnosti nasvedčujúce porušeniu princípu neodňateľnosti zákonného sudcu.

So zreteľom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.